

עונג שבת עם

אור החיים הקדוש

פרשת מקץ - חנוכה | גליון 159

מאירים
באור החיים

מפעולות הארגון:
הוצאת והפצת ספרי רבינו
הוצאת עלון שבועי
רשת בוללים לאברכים

מדוע נגזר על יוסף להיות שנתיים נוספות בבית האסורים?

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וַיַּפְרָעָה חֹלֶם וַהֲנֵה עֹמֵד עַל הָיָר: (מא,א)

מבאר רבינו הקדוש, שנאמר כאן 'וַיְהִי' שהוא לשון צער (כמבואר בחסכת מנילה ^(ז)), לרמז על צערו של יוסף הצדיק שנתעבב בבית האסורים במשך שנתיים שלמות אחר חלומו של שר המשקים. ואמרו רבותינו במדרש (ב"ר פט ב'), שהסיבה לכך היא, שקיבל עונש על שאמר לשר המשקים לאחר שפטר לו את חלומו לטובה, "כִּי אִם זָכַרְתִּי אֶתְּךָ פֶּאֶשֶׁר יִטֵּב לָךְ וְעִשְׂתִּי נָא עִמָּדִי חֶסֶד וְהִזְכַּרְתִּי אֶל פְּרָעָה וְהוֹצֵאתִנִי מִן הַבֵּית הַזֶּה", והיות שהזכיר בדבריו שני פעמים לשון זכירה, קיבל עונש מידה כנגד מידה, שנשכח במשך שנתיים, כנגד כל פעם שהזכיר לשון של זכירה - נשכח למשך שנה.

וסיבת הדבר שנשכח למשך שנה שלימה כנגד כל זכירה, היות והחלום של שר המשקים היה בראש השנה שהוא 'יום הזיכרון', נענש יוסף בכך שהקדוש ברוך הוא מנע את זכרונו באותו יום, וגם בראש השנה הבא אחריו, ובראש השנה השלישי שהוא 'מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים' לחלומו של שר המשקים, נפקד יוסף לטובה, וכפי שאמרו רבותינו ^(ז) שיוסף יצא מבית האסורים בראש השנה. ולכן מובן, שהיות שהוא נשכח בראש השנה שהוא 'יום הזיכרון', נשכח כבר ממילא למשך כל השנה.

נמצא שיצר הרע הוא שהסית את יוסף לומר לשר המשקים "אם זכרתני והזכרתני" וכך נפגם מעט בטחונו בה', ונענש להישאר עוד שנתיים בבית האסורים. וזה לשון קודשו של רבינו: 'ותמצא שאמרו [רבותינו] ז"ל ויהי מקץ, "קץ שם לחושך". ולפי זה יכוון על זה הדרך - וַיְהִי מִסִּיבַת קָץ, שהוא יצר הרע שנקרא 'קץ כל בשר', והוא סיבה לצערו של צדיק שנתיים ימים'.

הלבבות יגידו אחד לשני סודות נעלמים

וַיִּכְר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכְרָהוּ: (מבח,)

שואל רבינו הקדוש, מדוע חזר הכתוב ואמר: 'וַיִּכְר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו, אחרי שכבר אמר בפסוק שלפניו: 'וַיִּרְא יוֹסֵף אֶת אֶחָיו וַיִּכְרם', לשם מה הכפילות?

מתרגם רבינו הקדוש, שבא הכתוב להודיענו שאף שחז"ל אמרו (סבטות כז) שהסיבה שלא הכירו האחים את יוסף ויוסף כן הכירם - הוא משום שיוסף שכנעם על ידי אחיו היה בלא חתימת זקן ועכשיו הוא לפניהם עם זקן, ואילו הם נשארו עם חתימת זקן כמו שהיו, ולכן הוא הצליח להכירם בכל אופן מסביר רבינו הקדוש - שדבר זה לבד אינו מספיק לבאר זאת, כי אף שהם לא יכלו להבחין בו מתחילה כיוון שעכשיו הוא בחתימת זקן - מכל מקום על ידי שיוסף הכיר אותם, היה להם אחר כך גם כן להכירו, כי דרך טבע האדם כאשר

תיולד הידיעה בליבו של האחד להכיר את השני, ממילא גם בלב השני יתעורר בחינת הזיכרון לעורר בו את הנשכחות ובכך הוא יכיר את חברו, כי הלבבות יגידו אחד לשני סודות נעלמים, כמאמר הכתוב: (משלי כז, ט) **כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם**, ופירש רש"י: כמים הללו שהפנים שאתה מראה לתוכן הן מראות לך, כן לב האדם לאדם חברו, לפי מה שהאדם יודע שחברו אותבו, כן הוא מראה לו פנים. ומתוך כך האחים יכלו להכירו על ידי העיניים, המצח, והדיבור שלו, שבוזה הם כן הכירוהו, ובכך הידיעה תלך ותגדל בהם עד שישלימו את ההבחנה הכוללת להכירו.

אולם כאן בא הכתוב להשמיענו כשחזר ואמר שוב: **וַיִּכְר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכְרָהוּ**, שאף על פי שיוסף הכירם והיה צריך להיוולד בליבם הזיכרון להכירו, בכל אופן - **הם לא הכירוהו**, והטעם לכך - מכיוון שהם ראו אותו ברום המעלה שהוא משנה למלך, הם לא העלו בדעתם כי הוא יוסף, ולכן הם הריחיקו מליבם בהחלט את הבחינה להכירו על ידי שאר סימני פניו שכן היו מוכרים להם.

פרשת 'גביע הכסף' מידה כנגד מידה

וַיֵּצֵא אֶת אֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ לֵאמֹר וּגו' וְאֵת גְּבִיעֵי הַכֶּסֶף תִּשִּׂים בְּפִי אֲמַתְחַת הַקָּטָן: (מד-א,ב)

שואל רבינו הקדוש, לאורה מה הייתה כוונת יוסף בכל המעשה הזה, הרי בוודאי שנתכוון לצער את אחיו, אלא אדרבה הוא רצה להתפייס ולעשות איתם שלום?

מתרגם רבינו, שנתכוון לשלשה דברים: הטעם הראשון שעשה כן, כדי שיתכפר להם עוון הגניבה, שהרי הם גנבוהו ומכרוהו, ולכן גרם שהיו חשודים על אותו סוג עוון ויתביישו על זאת, ויכופר עוונם על ידי הביזיונות. ולכן היה הסיפור דווקא עם גביע 'כסף', מידה כנגד מידה שהם מכרו אותו בעשרים 'כסף'.

הטעם השני: כי רצה לבחון ולבדוק, האם הם ימסרו נפשם על אחיהם בנימין, והאם הם שלמים במידת האחוה, ואם הם נוהגים עם אחיהם, כמו שראוי לאחים להתנהג.

והטעם השלישי: שרצה לרמוז להם על ענין הגניבה שהם גנבו אותו ומכרוהו לישמעאלים, ובוזה הם אולי יתחילו להרגיש כי יש שם משיכר ומתעורר בבית הזה וישימו לב אולי יוסף שם. וכן מצינו שיוסף היה רומז להם את הדבר בפרטים אחרים, דכתיב: **'וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי הַבָּכּוֹר בַּכְּבוֹדוֹ'**, וכן פירש רש"י על פי המדרש שהיה יוסף מכה בגביע וקורא ראובן שמעון לוי יהודה וישראל וזבולון בני אמת, הסבו כסדר הזה שהוא סדר תולדותיהם, וכן כולם, כיון שהגיע לבנימין, אמר זה אין לו אם ואני אין לי אם, לכן ישב אצלי.

השתתפתי בשעור 'אור החיים' ונושעתי

נושעתם ביכות רבינו האור החיים הקדוש ורוצים לפרסמו?
שלחו אלינו למייל: oh613000@gmail.com

סיפור לשבת

לְהִי יְדוּעַ שֵׁשׁ שְׁעוֹר קְבוּעַ ב'אֹר הַחַיִּים' הַקָּדוֹשׁ, בְּכָל לַיַּל שְׁשִׁי, בְּבֵית כְּנֹסֶת 'מִנְיָן אֲבָרְכִים' בְּשָׁכוֹן ה' בְּבִנְיָ בְּרָק. מֵאֲרָגָן הַשְּׁעוֹר הוּא אִישׁ חֶסֶד וְקָעִיל בְּעֵינָיו הַצָּבוֹר לְכָל צָרֵכֵיהֶם וְכַמּוֹבָן מְעוֹרָר אֶת הַצָּבוֹר לְהַגִּיעַ לַשְּׁעוֹר בְּכָל רֵגַע נְתוּן. בְּדֶרֶךְ כָּלֵל הוּא מְתַקְשֵׁר לְהַזְכִּירָנִי כָּל פְּעַם עַל קִיּוֹם הַשְּׁעוֹר, אֶף רַב הַפְּעָמִים לֹא הַצְלַחְתִּי לְבֹאֵ כָּל פְּעַם מֵאִיזוֹ שֶׁהִיא סִבָּה מַצִּדֶּקֶת. לִפְנֵי כַּמָּה זְמַן הִתְקַשֵּׁר אֵלַי הַמֵּאֲרָגָן, וְהַפְּעַם גַּם הוֹסִיף כַּמָּה חֹשֶׁב וְכֵדָא לְבֹאֵ לַשְּׁעוֹר וְחָבַל שְׁאֵלִי לֹא מְגִיעַ, וְאִזְ הַחֲלֻטִּי שֶׁהִפְעַם, וַיְהִי מִה שִׁיחֵהָ, אֲנִי בֹא לַשְּׁעוֹר! תְּקוּפָה קֶצֶרָה קֹדֶם הַשְּׁעוֹר הִתְקַלְקְלָה לִּנְגוֹ מְכוֹנַת הַכְּבִישָׁה וְשִׁבְקָה חַיִּים, וְאֲשִׁיתִי נֶאֱלָצָה לִקְחַת אֶת הַכְּבִישָׁה וְלִכְבֵּס אֶצֶל הַפֶּתַח שֶׁלִּנְי שְׁמֵתְגוֹרֶרֶת בְּקֶרֶבֶת מְקוֹם. אֲנִי מְגִיעַ לַשְּׁעוֹר וְיִשְׁבַּב וְלִזְמַד, בְּדֶרֶךְ כָּלֵל יֵשׁ גַּם סְעוּדַת מִצּוֹה אַחֵר הַשְּׁעוֹר, וְלִכּוֹן הַשְּׁתַּתְפַּתִּי גַּם בְּסַעֲדָהּ. בְּמַהֲלָךְ הַסְּעוּדָה, נִגַּשׁ אֵלַי מֵאֲרָגָן הַשְּׁעוֹר וְשׁוֹאֵל אוֹתִי אִם אֲנִי צָרִיךְ בְּמִקְרָה [רַק מֵה] מְכוֹנַת כְּבִישָׁה? צָחֲקִיתִי בְּקוֹל וְאָמַרְתִּי: "לֹא רַק צָרִיךְ, חֵיב!!! אֲנִי כָּבֵד תְּקוּפָה כְּלִי מְכוֹנָה". טוֹב, חֲשַׁבְתִּי לַעֲצָמִי, בְּטַח הוּא יָבִיא לִי אִיזוֹה מְכוֹנָה יָד שְׁנִיָּה, אֲבָל לֹא. קִבְּלָתִי מִמֶּנּוּ מְכוֹנָה חֲדָשָׁה!!! וְלֹא עוֹד, אֲלֵא הוּא דָּאָ שֶׁהִיא תִּגִּיעַ עַד לַפֶּתַח בֵּיתִי. תִּהְיֶה אִיזוֹ הַשְּׁגָחָה פְּרָטִית, קֶצֶת הַתְּאֻמָּצִית לְהַשְׁתַּתֵּף בַּשְּׁעוֹר 'אֹר הַחַיִּים' הַקָּדוֹשׁ, וּבְכָר הַצִּדִּיק פֶּעַל בְּשָׁמַיִם לִישׁוּעָתִי. (ע. ב. בְּנֵי בְּרָק)

העלון מוקדש לרפואת שמעון בן ספיר שרה, ספיר שרה בת גנית, אברהם בן מרים, חנה בת גרציה, מיכאל בן ברוריה שרה, שירה בת ספיר שרה, מרים בת גלדים, דוד בן גרציה, חביבה בת שמעון, חיים ישראל יעקב בן יפה, יהודה דוד בן עליה, עוזיאל בן יפה לרפואה וזוג הוצלחה. לזיווג חנוך שיראל בת גנית, מרדכי בן יפה, יעקב חיים בן יעל, יפית נועה בת יעל, ק. זרע בר קיימא לחורו בתשובה יוסף בן אודליה. להצלה בכל וכן לרפואה ליהודה אילה אהרון שמעון ותמר-עובדיה, יוסף נעים וכל בני ביתו, הדסה בת פניה שרה, אלישבע בת פניה שרה ויוסף חיים בן דורית בן זכר, שרה בת אלישבע, אליהו בן חנה להצלה במשפט ובכל העניינים, יעקב חיים בן יעל, יהלי בן מור, שלמה פרץ בן שולמית וכל ב"ב, דוד בן אסתר. לע"ה הרב שמעון בן אסתר זצ"ל, חיים יעיש בן עישה, מרים בת מול מסעודה, גרציה בת רחל, סמדר שמהח בת רות, אילנה בת רונה, שמעון בן לאוני, מיה בת שושנה, חיה בת גנית, יחזקאל בן מרים, צבי בן מרים, יוסף בן מסעודה, משה בן עליה, עליה בת מול טוב, אשר מסעוד בן זהר, אילן בן לידה, אהובה בת בת שבע, אברהם הנקין בן יפה הי"ד, משה בן יהושע, אבבה בת ניקסא, מאיר ז'קינו בן שלביה, יוסף בן חנה, ר' אפרים בן בתיה, ישראל מאיר בן פניה פלינה, רון אהרון בן פניה וכלפיו צורי, הרב אליקים אלונר, אברהם דב בן ר' דוד מארוויש

אור החיים לילדים

מאירי לילדים את פרשת השבוע בתורת רבינו הקדוש

ספור בהמשכים

מאת ר. סעדה

סיפורים מרתקים בהמשכים מתולדות חייו הנהגותיו ופעולותיו של רבינו האור החיים הקדוש

צעיר התלמידים - רבי אברהם ישמעאל חי סגנויניטי

העיר מודינה - איטליה

תקציר: בשבוע שעבר ספרנו, שרבינו ה"אור החיים הקדוש" הנהיג את סדרו "ישבתו" כנסת ישראל כן שלמוד התורה יהיה נשמע בתוכה ללא הפסק, על ידי חבורה של למעלה מעשרה תלמידי חכמים הגדולים בחכמת התורה באהבת השם יצאת שמנים וענוה, ביום היו לומדים תלמוד עם טלית ותפילין, ובלילה היו מתחלקים למשמרות, וכל קבוצה לקחה על עצמה ללמוד חלק מהלילה ומקדישה אותו ללמוד מסים, ובלילי שבת כל אחד משמיע את מה שעלה בלמודו בפני כל החבורה כלה, ובמוצאי שבתות כלם עושים משמר כל הלילה ומתפללים עם בני החבורה, ובכל חודש היו הולכים להשתטח על קברי הצדיקים שבסביבות ירושלים.

פאשר התנבשה בדעתו של רבינו ה"אור החיים הקדוש" להקים את "ישבתו" כנסת ישראל בארץ ישראל ובירושלים עיר הקדש, עוד קשיא מארץ מולדתו מרוקו לקח עמו מעט תלמידים שיצטרפו להיות גמנים על תלמידי הישיבה, וכן בחלק מספוטותיו בדרכו לארץ הקדש הלך רבינו בין היתר לאנגליה כדי לצרף אליו עוד ועוד תלמידי חכמים משכמים ומעלה שימלאו את ספסלי הישיבה.

פאשר היה רבינו באיטליה, כדי לגייס כספים להדפסת ספריו "פרי תאר" ו"אור החיים" וכדי להקים את ועד הישיבה שיתמך בה כשהישיבה תשקה בארץ ישראל ותוכל להתקם, היה רבינו צעיר מודינה, אחד מהתלוצצים שהיו לימים מפיסדי וחברי הוועד היה רבי שלמה חיים סגנויניטי אשר היה מנכבד ועשירי העיר מודינה, רבי שלמה חיים היה מעריץ גדול של רבינו ואהבו אהבה עזה, עד כדי כך ששלח את בנו אברהם ישמעאל חי שעוד היה צעיר לימים, כדי להצטרף לרבינו ובני החבורה בדרום לארץ ישראל ולהקמות בין תלמידי הישיבה אשר תוקם בארץ ישראל, אברהם ישמעאל חי היה אף ורק בן חמש עשרה שנה כשיצא למסע עם רבינו לארץ ישראל, והוא עזב מאחוריו את כל מעמדי ותפנוקי העולם הזה, ואפילו שהיה חי בבית של עשירים המלא בכל טוב, והכל בשביל למעד תורה בארץ ישראל על ידי רבינו הקדוש. רבינו הראה חבה יתרה לרבי אברהם ישמעאל חי סגנויניטי, והקדיש לו בכל יום שעתים ממונו היקר כדי ללמוד בפרטות בשביל שיצליח להשלים את הפער הלמודי שהיה לו משאר בני החבורה, ואכן הוא לא אכזב, והוא הצליח להתקדם ונהיה בקי וחרף בתורה. החיד"א הפליג בשבחיו וכתב עליו "החכם השלם חסיד ומקבל, קדוש יאמר לו".

המשך הספור בעזרת השם בשבוע הבא

החידוש האמתוק

חידוש לילדים לשולחן שבת

לבטח רק בהשם

ילדים יקרים! בפרשתנו מספר על פרעה הרשע שחולם את החלום שלו קרוב לשנתים, אבל שוכח את החלום כל יום מחדש, כל יום הוא חולם את אותו חלום וכל בקר הוא שוב שוכח אותו. אחרי שנתים ימים בראש השנה פרעה חולם את החלום, ובבקר קשקש הוא וזכר בו שנה החלום שהוא חלם כל השנתיים הללו, ולמה באמת הוא היה שוכח אותו כל השנתיים האלו?

מכאן לנו רבנו ה"אור החיים הקדוש" כי באמת כבר שנתים לפנינו פרעה היה צריך לקבל

פתרון לחלום שחלם ורק בגלל שיוסף הצדיק אמר שתי מלים מיתרות לשר המשקים - כי אם "זכרתי והזכרתי", והוא תלה את בטחונו גם בשר המשקים ולא רק בהשם יתברך, לכן הוסיפו לו עוד שנתים בבית הסתר, ולכן קשקשו שנתים והגיע הזמן שיוסף היה צריך להשתחרר בראש השנה, באותו יום פרעה חלם וזכר את החלום. פרעה הרשע קרא לכל החרטמים שלו שיבואו לפתר לו את החלום ואין פותר אותו לפרעה, כי הוא הבין שזה חלום מלכותי שקשור למלכות שלו ולא קשור אליו אישית, כי חלום של מלך גדול יש בו רמזים שקשורים למלכות, ולכן הוא לא קבל את הפתרונות של החרטמים, כיון שהם פתרו לו בדברים שלא קשורים למלכות, עד שבסופו של דבר נזכר שר המשקים ביוסף הצדיק שפתר לו את החלום, ומהר הריצו אותו מן הבור לפתר לפרעה את החלום. כאשר יוסף שומע את החלום הוא אומר לפרעה הרשע: "אלקים יענה את שלום פרעה", שנה בעצם אומר שרק השם הוא שישם בפי יוסף את הפתרון, ולא שיוסף יפתר את החלום על פי דבורו, כי הרי ידוע שיש חלומות שהולכים אחרי הפה של האדם שמה שהוא יפתר זה מה שיהיה, אבל פה זה חלום אחר עם מסר למלכות עבור פרעה. ילדים ומתוקים, מפה אנחנו רואים כמה חשוב לא להתפתות ליצר הרע ולבטח באנשים אחרים שיעזרו לה, אלא צריך לבטח רק בהשם יתברך, כי רק השם יכול לעזור לנו באמת, ועל ידי שנתפלל אליו ונבקש ממנו, אז בודאי השם ישמע לתפלתנו, ועוד אנחנו רואים כמה כח יש לדבור שלנו, שיכול האדם לדבור לקבע מה יהיה הפתרון בחלומות של החבר שלו, ועל זה אמר דוד המלך מות וחיים ביד הלשון, כמה אנחנו צריכים להכיר בכח של עצמנו ולדעת להשתמש בדבור שלנו רק לברך ולדבר מלים טובות כי הכל הולך אחרי הפה.

שבת שלום ומברך

הודעה חשובה!!! הטכניק בהגדרה אפוסטאק כל שבוע
הקו - 0733-640-664

מבצע לילדים!!!

כל ילד שיוספר בשולחן שבת את החידוש המתוק או כל חידוש אחר של ה"אור החיים הקדוש" יבסס בכל שבוע להגרלה על פרסים שווים במיוחד.

לרישום להגרלה יש להתקשר ל: 0733-640-664

קריאת קודש!

לצערנו עקב העלויות המרובות נצטרך בלב כיאב לצמצם בכמויות העלויות. המעוניין לקחת על עצמו את זכות ההדפסה של עיר שלמה בסכום סמלי של 100 ש"ח 1000 עלונים בלבד!!! בזכות זה נצליח להאיר את העולם בתורת רבינו הקדוש, שמות השותפים יוזכרו לתפילה וישועה על ציון רבינו הקדוש.

לפרטים- 052-7149157

לרשת הכוללים ללימוד "אור החיים"

דרושים תרומות להחזקת אברכים. עלות אחזקת אברך לחודש 200 ש"ח. ניתן להעביר שמות לברכה לתפילה על ציון רבינו הקדוש!

לפרטים- 052-7149157

תרצה לפתוח שיעור אור החיים בישיבתך? נשמח לסייע לך: 052-7636252

בעז"ה יתבצע לימוד מיוחד בליל "זאת חנוכה" בתורת רבינו ה"אור החיים הקדוש", הרוצה להיות שותף ולהחזיק אברך יפנה ל- 0527149157 שמות התורמים יוזכרו לתפילה בלילה קדוש זה.

לתרומות לעלון ולרשת הכוללים של אור החיים

בנק מזרחי טפחות (20) סניף 430 מ.ת. 413496 על שם עמותת 'האר עינינו בתורתך' או בעמדת 'קהילות'.